

Prosperita potřebuje svobodu

Zní to velmi lákavě. Dáme větší prostor domácím výrobcům, kteří zaměstnávají naše lidi, budeme bojovat proti dumpingovým cenám ze zahraničí, jež jsou stejně dotované na náš úkor, podíváme se na to, zda všechny dovozy splňují naše skvělá pravidla a není to jen vlna levného šlendriánu odjinud. Prostě utáhneme hranice.

Můžete si libovolně doplnit, zda taková hesla uslyšíte v češtině, v angličtině, ve francouzštině nebo třeba v ruštině. Tedy v Rusku je říkají už dlouho, ale nic jiného jim teď kvůli sankcím také nezbyvá.

Dějiny ekonomiky a hospodářství přitom jasně ukazují, že prosperity bylo vždy dosahováno díky obchodu.

Nám všem ostatním ve svobodném světě naštěstí zatím ano. A proto je na takové výroky podporující izolacionismus nutné dávat velký pozor. Všude budou u části obyvatel hodně líbivé, možná budou na první pohled dávat i smysl, ale stejně je třeba jim nesesnout na lep.

Poslední dobou se ovšem izolacionistickým tendencím a názorům brání stále hůře. Kombinace uprchlické vlny, brexitu, křehkých evropských financí a válek vedených v Sýrii a na Ukrajině, to vše ústí do řekněme horší světové nálady, která zase ústí k populistům všeho druhu. A ti, jak dobře víme nejen z historie, jsou rádi sami, za plotem, za svou hranicí, protože jim je tak méně vidět pod ruce.

Bohužel tyto tendence už hýbou i zemí, která se ve třicátých letech minulého století izolacionismem spálila, a proto byla pak dlouhá desetiletí ve své otevřenosti spíše vzorem. Teď je ale téma uzavírání se do sebe v USA zpátky. Ačkoliv se finále americké prezidentské kampaně točilo převážně kolem neekonomických témat, jedním z mála z oblasti hospodářství je právě otázka míry otevřenosti ekonomiky a volnosti světového

obchodu.

Zejména z pohledu malé a otevřené české ekonomiky je zásadní, aby politická nálada, ať již v USA, nebo v celé Evropě, nedostala izolacionistickou zpátečku.

Je až zarážející, jak snadné je získávat politické body hlásáním potřeby restrikcí a izolacionismu. Dějiny ekonomiky a hospodářství přitom jasně ukazují, že prosperity bylo vždy dosahováno díky obchodu. Ať už to byla základní ekonomická směna mezi sousedy, otevření měst obchodu ve středověku, širší ekonomické vztahy mezi zeměmi nebo i možnost považovat za své odbytiště celý svět.

Připomínejme si proto aspoň občas nahlas, že ochrana před (férovou) konkurencí nikdy nevedla k rozkvětu, ale pouze ke stagnaci či přímo k zaostávání. Zejména z pohledu malé a otevřené české ekonomiky je zásadní, aby politická nálada, ať již v USA, nebo v celé Evropě, nedostala izolacionistickou zpátečku. Řada českých firem navíc jasně prokazuje, že v otevřeném prostoru dokáže nejenom úspěšně držet krok, ale i porážet konkurenci. A je to i díky tomu, že nekostnatí za vysokou zdi.

Hospodářské noviny, 9. listopadu 2016

Ján Lučan, vrchní ředitel ČSOB Korporátního a institucionálního bankovníctví

